

FRANCESC MELCION

La roja insígnia de Paul Auster

DAVID VIDAL CASTELL

Quan va acabar d'escriure *4,3,2,1* (Edicions 62), un repte esgotador que consistia a explorar quatre trames alternatives en la vida d'un protagonista, Archie Ferguson, en gairebé nou-cents planes i que venia el lector per KO, Paul Auster va confessar que se sentia esgotat i buit. Per refer-se, primer com un joc i després com una obsessió impacient, va invertir mesos a rellegir tota l'obra literària i periodística de Stephen Crane, a més de totes les biografies i estudis que en va trobar. Tot plegat és a l'origen de *La llama inmortal de Stephen Crane* (Seix Barral),

nou-cents planes més d'aquest Auster madur i facundiós, que ha escrit un text per ser llegit sense presses sobre un jove que va viure amb pressa i es va consumir com una flamarada.

Cal tenir present que aquest Crane, relativament desconegut per als lectors europeus, és un clàssic de lectura obligatòria d'institut als EUA, sobretot pel seu llibre més celebrat, *La insígnia roja del coratge* (1895; en català a Edicions de 1984) ambientat a la Guerra de Secession. La importància de Crane, que potser aquí se'ns escapa, és el que dona sentit al llibre, que reformula tot un referent del cànon i el presenta com un *misfit* marginal, visionari i talentós.

LA LLAMA INMORTAL DE STEPHEN CRANE
PAUL AUSTER
SEIX BARRAL
TRAD. BENITO GÓMEZ IBÁÑEZ
1040 PÀG. / 24,90 €

Però la megalítica biografia de Crane és molt més que un treball memorialístic; és, de fet, un assaig múltiple que conté, almenys, tres línies de prospecció: és òbviament una biografia, escrupolosa, minuciosa –massa detalls massa irrelevants– sobre Stephen Crane, com ja s'ha dit, un tipus fonamental en la renovació de la literatura i el periodisme als EUA; precisament per això, és també un assaig literari sobre l'escriptura de Crane, i finalment és un assaig sociològic i polític sobre els EUA de finals del segle XX.

Crane, escriptor controvertit

Del que més disfrutará un lector austerià és, possiblement, de les

llargues i perspicaces anàlisis que Auster ens regala quan dissectiona les proses de Crane. Tant és que estiguem parlant de les primeres proves de l'Stephen adolescent o de la seva magna novel·la, Auster n'analitza els personatges, l'ús del diàleg o la intenció simbòlica dels objectes durant centenars de planes. Crane va decidir apostar per una forma de realisme naturalista que va ser molt mal acollida pels cercles literaris. Als seus relats apareixia la parla i la vida del carrer de Nova York, els seus personatges són nens que s'esbatessen a pedregades, estafadors, prostitutes, borratxos que apallissen dones. El ritme del text és enfebrat, les frases són directes.

El més austerià de tot en aquesta obra és, precisament, el personatge de Crane, home malaltís, solitari, incomprès, maltractat per la pròpia família, físicament feble com alguns dels protagonistes d'Auster – Mr. Blank de *Viatges per l'escriptorium* o els protagonistes d'*El llibre de les il·lusions* i de *Bogeries de Brooklyn*–. També els temes de l'atzar, de la solitud o de la fugida treuen el nas pertot.

La història comença a girar cap a mig volum, quan arribem al 1894, i un Crane amb 23 anys comença a escriure la que serà la seva gran novel·la i ja és reconegut després de la primera, *Maggie*. Aquell any publica un conjunt d'esbossos per al *New York Press* sobre fumadors d'opi, ciclistes, els nous tramvies de Brooklyn o els albergs de set centaús del Bowery, en què posa en pràctica un periodisme immersiu que recorda el de Nellie Bly. En un context de premsa corrupta i sensacionalista, Crane fa un periodisme que ell mateix anomena *auténtic*, allunyat de dades i fonts, que cospa la qualitat de l'experiència amb totes les seves eines literàries.

Sense Crane no s'explicaria el naturalisme de Theodore Dreiser, la Generació Perduda ni el treball periodístic dels *muckrakers*. Moriria de tuberculosi el 1900, amb 29 anys, a Alemanya. La seva flama va cremar fins a consumir-lo, però gràcies a aquest descomunal i rigorós treball d'Auster avui encara ens fa una bona llum. ♦♦

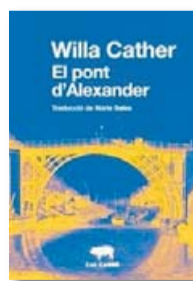
Willa Cather i el pacte amb el diable

ANNA CARRERAS AUBETS

Nascuda a Winchester, Willa Cather (1893-1947) va passar la infantesa a Nebraska, en els anys de la primera gran colonització d'immigrants txecs i escandinaus. Activa i independent, va estudiar a la Universitat de Nebraska, on es va presentar, vestida d'home, amb el nom de William Cather. Viatgera, periodista i mestra, va dirigir revistes i va viure durant quaranta anys amb la seva parella, Edith Lewis. Quan va haver estatviat, es va dedicar en exclusiva a la literatura. Admiradora de Flaubert, Henry James, Ivan Turguénev, Joseph Conrad i Stephen Crane, *El pont d'Alexander*, la seva primera *nouvelle*, es va publicar l'any 1912. Ara, gràcies a l'editorial artesana Cal Carré, la po-

dem llegir en català en traducció de Núria Sales.

El pont d'Alexander és la història de Bartley Alexander, un enginyer d'èxit de mitjana edat, guapo i fornit, admirat pels seus ponts però sumit en una crisi existencial. Viu a Boston amb la seva dona geisha, Winifred, i té una vida còmoda i luxosa d'aparent felicitat, però la processó va per dins. El dia de Cap d'Any emprèn un viatge de negocis a Londres, en vaixell, un trajecte significativament alterat per les ventades. Quan arriba a ciutat es retroba amb un antic amor, Hilda Burgoyne, a qui va conèixer quan estudiava a París i amb qui va mantenir una relació apassionada. La trobada entre l'enginyer i l'actriu vivifica l'energia en dues persones més plenes d'èxits professionals que no pas emocionals. Un home i una

EL PONT D'ALEXANDER
WILLA CATHER
CAL CARRÉ
TRAD. NÚRIA SALES
144 PÀG. / 15,50 €

dona que enyoren aquella passió que els feia de motor quan eren joves.

La narració recrea la sensació de l'amor intens en edats madures, el perill de les dobles vides, les emocions reviscudes i els canvis emocionals que comporta en Bartley Alexander el turment d'estimar dues dones. A la manera dels seus referents, sobretot el Henry James de *L'amor d'un home de cinquanta anys* i l'Edith Wharton de *La casa de l'alegria*, Cather fa una anàlisi psicològica dels pensaments i les conductes dels seus protagonistes. L'equilibri és perfecte entre el que es diu i el que es nega. *El pont d'Alexander* es llegeix com un drama tens sobre la fragilitat de les connexions humanes. Entre l'excitació i la fatalitat, Cather conclou que voler rescatar el teu jo jove, presumptament l'autèntic, només et pot portar al neguit i a la

frustració, perquè el temps passa, és bo viure el que comporta cada edat i l'elixir de la juvenesa és una fal·làcia. Malgrat aquesta mena de moralina discutible, l'autora la justifica amb la descripció dels nusos de la consciència: ¿és bo preguntar-se com hauria sigut la nostra vida si haguéssim pres una altra mena de decisions?, ¿se'n torna, de l'infern, després de la caiguda provocada pels cants de sirena?, ¿són bones, les persones pont?

El pont d'Alexander és una petita joia que permet endevinar l'estil literari intimista de Willa Cather, que evoluciona cap a personatges carismàtics. En aquesta primera novel·la ja es detecta la intenció de l'autora de crear figures que apel·len el lector fent aflorar les emocions humanes més fondes, així com els vicis i les virtuts que li fan de mirall. ♦♦